

Türkiye Radyoları'nın V. KÜTÜPHANE HAFTASI ile ilgili YORUMU*

Sayın Dinleyiciler,

Geçtiğimiz hafta, pek çoğumuz için maalesef değeri anlaşılmamış, fakat Türk eğitimi üzerinde büyük rolü olan Kütüphane Haftası'nın beşinci yılı kutlanmıştır. Türkiyede 1964 yılından beri her Kasım ayının son haftası Kütüphane Haftası olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Çeşitli konferanslar ve sergilerle kütüphane kavramının genişletilmesine ve kütüphanelerin tanıtılmasına çalışılan bu haftaya, beşinci yılda bir de, «Yılın Kütüphane Dostu» eklenmiş bulunmaktadır. Kütahya'nın Tavşanlı kazasından Mesut Zeytinoğlu, onaltıbin eserden meydana gelen şahsî kütüphanesini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlaması dolayısıyla «Yılın Kütüphane Dostu» olarak seçilmiştir.

Kütüphaneler ve ilim olarak kütüphanecilik, bugün artık dünyada kaçınılmaz değerini kabul ettirmiş durumdadır. Her ne kadar radyo, televizyon, elektronik beyin gibi tekniğin vücuda getirdiği kitle haberleşme vasıtaları bulunuyorsa da bunlar ancak kitaba yardımcı olma vasfını taşımakta, ama hiçbir zaman onun yerini alamamaktadır. Nitekim kitaplar ve bunların biraraya toplandığı kültür hazinesi olan kütüphaneler olmasaydı, dünya medeniyeti kısa bir süre içinde kaybolur giderdi.

Ancak, kütüphaneleri kitapların depolandığı bir yer olarak kabul etmeyen ileri kültür seviyesindeki uluslar kütüphanecilik biliminin gelişmesine ve kütüphanelerin belirli bir metod içinde daha faydalı hale gelmesine çalışmışlardır. Hattâ, Amerika ve İngiltere gibi ülkelerde, kütüphanecilik, çoğu kere üniversite üstü bir eğitim olarak kabul edilmektedir.

Türkiye'de ise 1954 yılında Dil ve Tarih Corağya Fakültesinde Kütüphanecilik Bölümünün açılması ile bilimsel yönden eğitilen kütüphanecilerin yetişmesi sağlanmıştır. Ancak bununla, Türkiye'de kütüphane sorunu çözümlenmiş değildir. Yakın zamana kadar bizde kütüphaneler, kapıları çoğunlukla kapalı, kitapları dolaplarda kilitli, kütüphaneden çok bir antika dükkânı karakterini taşımakta devam edegelmiş, halka inememiş ve gerektiği anlamda kütüphanecilik faaliyeti göstere-memiştir. Böylece de bilim olarak kütüphaneciliğin gerekliliği ve bu alanda yetişmiş elemanların kaçınılmaz bir husus olmuştur.

Yurd kalkınmasında, özellikle kültürel kalkınmada kitap ve kütüphanelerin önemi hiçbir zaman küçümsenemeyecek derecededir. Fakat bu gerçek henüz yur-

(*) 30 Kasım 1968 Cumartesi günü, saat 19.00'da, Haber Bülteni'nden sonra Türkiye Radyolarında okunan bu «Yorum»un metni, TRT Kütüphanecilerinden SERE TAMKAN tarafından hazırlanmıştır.

dumuzda gereği kadar değerlendirilememektedir. Herhangi bir eğitim projesinde kütüphaneler daima en son plânda ele alınmakta, buna karşılık konferans, sinema ve spor salonları daima ilk akla gelen düşünce olmaktadır. Bu ise, bir bakıma kitap sevgisinden yoksun oluşumuzu ve kütüphanelerin paha biçilmez değerini yeteri kadar kavrayamadığımızı gösterebilir. İlk öğretim çağlarından başlayarak çocuklara kitap sevgisi aşılammakta ve kitap onlar tarafından sadece bir ders aracı olarak düşünölmektedir. Böylece de onlardan kütüphaneyi kullanma alışkanlığını istemek biraz insafsızlık olmaktadır. Bu amaçla, çocuklara ilk okumaya başladıkları andan itibaren kitap sevgisinin aşılması, gelecekte kendi kendilerini eğitmeleri bakımından da faydalı olacaktır. Ayrıca kütüphanelerin birer Halk Eğitimi Merkezi olduğu da düşünölmürse bunların köylere kadar götürölmesi ve çeşitli yollarla halkın ilgisini kütüphanelere çekerek gerek kahve gerekse diğer şekillerde boş geçen zamanlarının buralarda değerlendirilmesi sağlanmalıdır. Bugünkü şartlarda ise kütüphane faaliyetlerinde merkezden dışa doğru bir politika izlemek, bunun için de sabit hizmet veren kütüphaneler yerine herkesin ayağına gidebilen gezici kütüphane servislerine daha çok önem vermek gerekmektedir.

Böylece, nüfusunun yarısından fazlası okumamış olan halkımızın dikkati kütüphanelere çekilip, ellerine aldıkları kitabın içindekini merak ederek okumak hevesine kapılmaları, yetişkinlerin eğitimine zemin hazırlıyacak ve dolayısıyla da Türk eğitim sorunlarına yardımcı faktör niteliğini kabul ettirecektir.

Kütüphanelerin değerinin yurt çapında tanıtılması ve en ufak köylere kadar ulaştırılması, Milli Eğitim Bakanlığının, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, meslekten yetişmiş kütüphaneciler ve halkın elbirliği ile gerçekleştireceği bir iştir. Bunun ise her yıl kütüphane haftasında ele alınıp sonradan arkasının bırakılması değil ama azimle devamı en büyük dileğimizdir.

HOŞÇA KALIN SAYIN DİNLEYİCİLER.